

ระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย:

กลุ่ม SET ปี พ.ศ. 2564

Level of Disclosure of Sustainability Report of Thai Listed Companies: SET Group in 2021

สมินทร เบ้าธรรม¹ ดวงฤดี อู๋², จิราภา ชาลาธราวัฒน์³, ฐิติมา สำเภาทอง⁴, อารยา วรชีนา⁵ และ เบนชญกรณ์ นาคนวนล⁶
Sumintorn Baotham¹, Duangrudee Wu², Jirapa Chalatharawat³, Thitima Samphaotong⁴, Araya Worachina⁵ and Benchaporn Naknuen⁶

^{1,2}อาจารย์ประจำคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

³อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

⁴⁻⁶นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

¹⁻²Lecturer of Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Sakon-Nakhon Campus

³Lecturer of Faculty of Business Administration and Information Technology,
Rajamangala University of Technology Isan, Khonkean Campus

⁴⁻⁶Students of Bachelor of Accountancy, Rajamangala University of Technology Isan, Sakon-Nakhon Campus

Corresponding author. Email: sumintorn@hotmail.com

(Received: May 5, 2023; Revised: August 15, 2023; Accepted: September 10, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานความยั่งยืนและจากแบบ 56-1 One Report ในปี 2564 จำนวน 583 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นกระดาษทำการแบบตรวจรายการ ซึ่งพัฒนาตามกรอบการรายงานความยั่งยืนสากล GRI Standards แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านมาตรฐานสากล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ใช้ค่าดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งอยู่ในรูปอัตราส่วนของคะแนนรวมของแต่ละบริษัทที่ได้รับจริงกับคะแนนรวมสูงสุดที่คาดว่าจะได้รับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากลมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ตามลำดับ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมากที่สุดคือ กลุ่มทรัพยากร รองลงมาคือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนกลุ่มบริการ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนน้อยที่สุด ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยชี้ให้เห็นการเพิ่มขึ้นของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ซึ่งสะท้อนบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนในการเพิ่มข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้นักลงทุนพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจลงทุนได้

คำสำคัญ: การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน; บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET

Abstract

The purpose of this research was to study the level of disclosure of sustainability report of Thai listed companies: SET group in 2021. Collected data from sustainability reports and form 56-1 One Report in 2021 of 583 companies. The instrument used in this study was a checklist paper which is developed according to the international sustainability reporting framework GRI standards, divided into 4 aspects: international standards, economic, environmental and social aspects. The disclosure index is used to measure the level of disclosure, which is in the ratio of the total score that each company actually received to the total expected maximum score. Statistics used in data analysis were frequency and percentage. The research shows that the international standards are most disclosed, followed by the environment, and economic, respectively. As for social, there is a minimum disclosure of sustainability reports. The industry group with the highest number of sustainability reporting disclosures is the group of resources followed by the group of consumer products, and ago and food industry groups, respectively. Service group is the industry group with the lowest sustainability reporting index. The research findings suggest a rise in the disclosure of sustainability reports, which represent the company's obligations and responsibilities to its stakeholders, further aids investors by providing crucial data that aids investors in formulating strategies when selecting companies to invest in.

Keywords: disclosure of sustainability report; Thai listed companies SET group

1. บทนำ

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (Sustainability Disclosure) เป็นการเผยแพร่และรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และบรรษัทภิบาลขององค์กรหรือธุรกิจ โดยข้อมูลดังกล่าวเกิดจากการวัดและประเมินประสิทธิภาพภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อสะท้อนให้เห็นศักยภาพ ธุรกิจในระยะยาวและเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรวางไว้ ปัจจุบันมาตรฐานสากลด้านการเปิดเผยข้อมูล และ รายงานความยั่งยืนมีอยู่หลายแนวปฏิบัติ เช่น Global Reporting Initiative (GRI), International Integrated Reporting Council (IIRC), Carbon Disclosure Project (CDP) เป็นต้น แต่ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน คือ GRI เนื่องจากมีตัวชี้วัดที่ช่วยให้ผู้รายงานเลือกใช้ตามความเหมาะสมของธุรกิจและความสนใจของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนสามารถทำได้หลากหลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริโภคข้อมูลข่าวสารของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น บนเว็บไซต์ของบริษัท รายงานประจำปี รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม หรือรายงานความยั่งยืน เป็นต้น ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการสร้างแรงจูงใจให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน คือ ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย กลุ่มสแกนดิเนเวีย ได้แก่ นอร์เวย์ ฟินแลนด์ และสวีเดน โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนไปพัฒนาดัชนีความยั่งยืน (ESG หรือ Sustainability Indexes) และกำหนดให้บริษัทที่อยู่ในดัชนีดังกล่าวต้องรายงานความยั่งยืนตามมาตรฐาน GRI เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนว่าจะได้รับข้อมูลที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ สำหรับตลาดหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียเริ่มต้นตัวและกระตุ้นให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้นโดยเน้นเผยแพร่คู่มือและแนวปฏิบัติการรายงานด้านความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียนตามความสมัครใจ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮ่องกง และไทย (อรุณี ตันตัมังกร และ ศุภกร เอกชัยไพบูลย์, 2560)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีการประเมินในหลายมิติ เช่น มิติที่ 1 การวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลจากแนวทางการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลของกิจการ 10 ประการตามคู่มือแนวปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น ทศนิยม กล้ามาก และคณะ (2561) พบว่า ในช่วงก่อนการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว (ปี 2554-2555) บริษัทส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง แต่หลังจากการกำหนดหลักเกณฑ์ (ปี 2556-2558) บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลางถึงสูง นอกจากนี้ยังพบว่าหลังการกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกข้อเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับ ดวงฤดี อู๋ และคณะ (2565) ที่ทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai พบว่า ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับกลางถึงสูง โดยประเด็นที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือการกำกับดูแลกิจการที่ดี รองลงมา คือ การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและการเคารพสิทธิมนุษยชน มิติที่ 2 วัดการเปิดเผย 7 หัวข้อหลักตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) เช่น วิภา จงรัชต์ชัย (2559) พบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ในปี 2554 เปิดเผยข้อมูลครบทุกประเด็นในหัวข้อธรรมาภิบาล ส่วนหัวข้อที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุดคือหัวข้อด้านสิ่งแวดล้อม มิติที่ 3 วัดตามเกณฑ์และคู่มือการเข้าร่วมการประเมินความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนฯ 19 หมวดย่อย 42 รายการ โดยแบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สุมินทร เป้าธรรม และคณะ (2565) พบว่า บริษัทจดทะเบียนฯ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ปี 2562 มีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ สุมินทร เป้าธรรม และคณะ (2564) พบว่า บริษัทจดทะเบียนฯ กลุ่มทรัพยากร ปี 2563 มีการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปิยะดา เนตรสุวรรณ และคณะ (2565) ที่วัดจากกรอบแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนในระดับสากล (GRI-G4) ของบริษัทจดทะเบียนฯ ในปี 2558-2560 จำนวน 91 ตัวชี้วัดย่อย พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ มากที่สุด รองลงมาคือด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และ วิริยา จงรัชต์ชัย, (2561) พบว่า บริษัทไทยส่วนใหญ่มีระดับการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำ รายงานของ GRI ฉบับ 3.1 ในระดับต่ำ และส่วนใหญ่รายงานข้อมูลเพียงบางประเด็นในแต่ละด้าน โดย กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (ประเภทธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์) และกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (ประเภทธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค) มีการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ในทางตรงกันข้ามกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีระดับการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI ต่ำสุด หากจำแนกตามประเภทของการรายงาน ตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI บริษัทในทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีการรายงานด้านสังคมมากกว่าด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นการขยายขอบเขตงานวิจัยด้านการเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาถึงระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET ปี 2564 โดยใช้วัดจากมิติการจัดทำรายงานความยั่งยืนในระดับสากล (GRI Standards) เพื่อศึกษาถึงระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนที่เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) มีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดของ Barnard (1938) ซึ่งนำเสนอมุมมองของผู้บริหารในการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม โดย Freeman (1984) สนับสนุนว่าผู้บริหารต้องสร้างความพึง

พอใจต่อผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของบริษัท ซึ่งเป็นผู้ที่มีผลกระทบหรือได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ ที่เกิดจากนโยบายและการปฏิบัติของบริษัท สอดคล้องกับทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีชอบด้วยกฎหมาย (Legitimacy Theory) ที่อธิบายถึงการให้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลของบริษัทนั้นได้รับสิทธิมาจากสังคม โดยการดำเนินธุรกิจต้องอยู่ภายใต้ความคาดหวังของสังคมและการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย (Suchman, 1995) จากแนวคิดดังกล่าวการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนจึงเป็นกลไกการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด เป้าหมาย พัฒนาการ และผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำกับดูแลกิจการ และแนวการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ครอบคลุมถึง ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ คู่ค้า คู่แข่ง พนักงาน ภาครัฐบาล สื่อมวลชน ชุมชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ที่กิจการจะต้องทำการติดต่อ โดยกิจการมีแนวโน้มในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของกิจการ และนโยบายการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ ล้วนเป็นความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่จะรับทราบกระบวนการดังกล่าว ผ่านการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตลาดหลักทรัพย์กับความยั่งยืน

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์ฯ มีการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนใน 3 แนวทางสำคัญ ดังนี้ แนวทางที่ 1 เปิดเผยแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี/รายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานที่ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการตลอดห่วงโซ่คุณค่าให้ครบถ้วน แนวทางที่ 2 แนวปฏิบัติกรายงานความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้เผยแพร่ “แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน” ฉบับแรกในปี 2555 ตามกรอบการรายงาน Global Reporting Initiative (GRI) ต่อมาในปี 2560 ได้เผยแพร่เอกสารเรื่อง “คำแนะนำในการจัดทำรายงานความยั่งยืนของธุรกิจ” เพื่อเป็นแนวทางให้บริษัทจดทะเบียนเข้าใจถึงกระบวนการจัดทำรายงานความยั่งยืนโดยละเอียดมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันข้อมูลด้านความยั่งยืนของธุรกิจเริ่มเป็นที่สนใจของผู้ลงทุนมากยิ่งขึ้น ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงจัดทำคู่มือการรายงานความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน (SET Sustainability Reporting Guide) เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนใช้เป็นเครื่องมือในการรายงานความยั่งยืนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ตามบริบทของประเทศไทย แนวทางที่ 3 แนวทางการรายงานความยั่งยืนตามมาตรฐานสากล ปัจจุบันการรายงานความยั่งยืนระดับสากลมีหลากหลายมาตรฐาน ซึ่งบริษัทจดทะเบียนสามารถเลือกอ้างอิงได้ตามความสมัครใจ เช่น GRI Standards, Integrated Report Framework, Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), Carbon Disclosure Project (CDP) เป็นต้น สำหรับมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนสากลที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย คือ GRI Standards เนื่องจากสามารถประยุกต์ใช้ได้กับธุรกิจทุกขนาดในทุกอุตสาหกรรม เน้นกระบวนการเปิดเผยข้อมูลเฉพาะประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนผ่านมุมมองของธุรกิจและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาการเปิดเผยในมิติของการจัดทำรายงานความยั่งยืนในระดับสากล (GRI Standards) ทั้งนี้ GRI เป็นองค์กรอิสระที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งก่อตั้งโดยสำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) และเครือข่าย Ceres GRI เผยแพร่แนวทางการรายงานความยั่งยืน G1 ในปี 2543 เป็นครั้งแรก จากนั้นได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนมาเป็น GRI Standards ในปัจจุบัน

การเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจถือเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ตัดสินใจเพื่อการลงทุน โดยธุรกิจที่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ถูกต้อง และครบถ้วนก็จะยิ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและดึงดูดให้ผู้ลงทุนเกิดความสนใจ อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจควรแสดงให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจและบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมประเด็นด้านความยั่งยืน เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลเพียงพอสำหรับการพิจารณาลงทุน สอดคล้องกับรายงานของ KPMG เรื่อง Impact of ESG Disclosure ที่อธิบายว่าผู้ลงทุนชั้นนำระดับโลกอย่าง BlackRock และ Vanguard นิยมใช้ข้อมูลด้านความยั่งยืนมาวิเคราะห์สุขภาพของ

บริษัทในระยะยาว เช่น ข้อมูลการใช้พลังงานที่สะท้อนต้นทุน และความเสี่ยงในการพึ่งพาพลังงานของธุรกิจ อีกทั้งมีการนำปัจจัยด้านความยั่งยืนมาเป็นส่วนหนึ่งในเงื่อนไขการออกผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุน เช่น กองทุน และ ETFs โดยเชื่อว่าธุรกิจที่คำนึงถึงหลักการของความยั่งยืน จะช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุนและสามารถสร้างผลตอบแทนได้สม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการสร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน, 2567)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET ที่มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในรายงานความยั่งยืน ปี 2564 และจากแบบ 56-1 One Report ปี 2564 จำนวน 583 บริษัท ได้แก่ กลุ่มทรัพยากร จำนวน 65 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 63 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 90 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 162 บริษัท กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 40 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 41 บริษัท และกลุ่มบริการ จำนวน 122 บริษัท ทั้งนี้ ไม่ได้รวม 1) บริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ 2) บริษัทที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดซึ่งอยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ (Non-Performing Group) และ 3) บริษัทที่พึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET ในปี 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ กระดาษทำการแบบตรวจรายการ (Checklist) ซึ่งพัฒนาตามกรอบการรายงานความยั่งยืนสากล GRI Standards แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 136 รายการ ได้แก่ ด้านมาตรฐานสากล (Universal Standards) จำนวน 59 รายการ ด้านเศรษฐกิจ (Economic) จำนวน 13 รายการ ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) จำนวน 30 รายการ และด้านสังคม (Social) จำนวน 34 รายการ

การวิจัยนี้ได้ใช้ดัชนีรายงานความยั่งยืน ตามกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนสากล (GRI Standards เป็นตัวแทนของดัชนีการรายงานความยั่งยืน ซึ่งวิธีการคำนวณดัชนีการรายงานเพื่อความยั่งยืนได้พัฒนามาจาก Bhattacharyya (2014), Rouf (2011) Gamerschlag et al. (2011), และ Mohd Ghazali (2007) โดยการคำนวณดัชนีการรายงานข้อมูลด้านมาตรฐานสากล เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม อยู่ในรูปอัตราส่วนของคะแนนรวมที่แต่ละบริษัทได้รับจริงกับคะแนนรวมสูงสุดที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งการให้คะแนนการรายงานข้อมูลด้านมาตรฐานสากล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม คือ หากบริษัทมีการรายงานการรายงานข้อมูลด้านมาตรฐานสากล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมในรายงานความยั่งยืน 2564 หรือแบบ 56-1 One Report 2564 ตามรายการที่กำหนดไว้ในแบบตรวจรายการ (Checklist) จะได้รับคะแนนในรายงานนั้นเท่ากับ 1 คะแนน ในทางตรงกันข้าม หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลตามรายการที่กำหนดไว้ จะได้รับคะแนนในรายงานนั้นเท่ากับ 0 คะแนน โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ โดยคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) ดังนี้

$$\text{GRI Index} = \text{AS}/\text{MS} \times 100$$

$$\text{โดยที่ } 0 \leq \text{INDEX} \leq 1$$

AS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ (Actual Scores)

MS = คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทควรจะได้รับ (Maximum Scores)

โดยมีข้อกำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูลเป็น 3 ระดับ Bhattacharyya (2014), Rouf (2011) Gamerschlag et al. (2011), และ Mohd Ghazali (2007) ดังนี้

0.68 - 1.00 หมายถึง บริษัทที่มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับสูง

0.34 - 0.67 หมายถึง บริษัทที่มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับปานกลาง

0.00 - 0.33 หมายถึง บริษัทที่มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับต่ำ

5. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล (AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1	ทรัพยากร	107	136	0.79	79			✓
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	96	136	0.71	71			✓
3	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	93	136	0.68	68			✓
4	เทคโนโลยี	93	136	0.68	68			✓
5	สินค้าอุตสาหกรรม	89	136	0.65	65		✓	
6	อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	89	136	0.65	65		✓	
7	บริการ	77	136	0.57	57		✓	
เฉลี่ย		92	136	0.68	68			✓

จากตารางที่ 1 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับสูงสุด (อยู่ในช่วง 0.68 - 1.00) จำนวน 92 รายการ คิดเป็นร้อยละ 68 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมากที่สุดคือ กลุ่มทรัพยากร รองลงมาคือกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มเทคโนโลยี ส่วนกลุ่มที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนน้อยที่สุดคือกลุ่มบริการ โดยมีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 77 รายการ คิดเป็นร้อยละ 57

ตารางที่ 2 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากล จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล (AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1	เทคโนโลยี	50	59	0.85	85			✓
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	49	59	0.83	83			✓
3	ทรัพยากร	46	59	0.78	78			✓
4	บริการ	43	59	0.73	73			✓
5	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	42	59	0.71	71			✓
6	อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	41	59	0.69	69			✓
7	สินค้าอุตสาหกรรม	39	59	0.66	66		✓	
เฉลี่ยรวม		44	59	0.75	75			✓

จากตารางที่ 2 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากล พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากลในระดับสูงสุด (อยู่ในช่วง 0.68 - 1.00) จำนวน 44 รายการ คิดเป็นร้อยละ 75 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากลมากที่สุดคือกลุ่มเทคโนโลยี รองลงมาคือกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มทรัพยากร ส่วนกลุ่มที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากลน้อยที่สุดคือกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยมีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 39 รายการ คิดเป็นร้อยละ 66

ตารางที่ 3 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล(AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1	สินค้าอุปโภคบริโภค	9	13	0.69	69			✓
2	ทรัพยากร	9	13	0.69	69			✓
3	เทคโนโลยี	9	13	0.69	69			✓
4	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	8	13	0.62	62		✓	
5	สินค้าอุตสาหกรรม	8	13	0.62	62		✓	
6	อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	8	13	0.62	62		✓	
7	บริการ	6	13	0.46	46		✓	
เฉลี่ยรวม		8	13	0.63	63		✓	

จากตารางที่ 3 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 8 รายการ คิดเป็นร้อยละ 63 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจมากที่สุดคือกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเทคโนโลยี รองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุดคือกลุ่มบริการ โดยมีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.37) จำนวน 6 รายการ คิดเป็นร้อยละ 46

ตารางที่ 4 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล (AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1	ทรัพยากร	28	30	0.93	93			✓
2	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	21	30	0.70	70			✓

ตารางที่ 4 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล (AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
3	สินค้าอุตสาหกรรม	20	30	0.67	67		✓	
4	อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	20	30	0.67	67		✓	
5	สินค้าอุปโภคบริโภค	18	30	0.60	60		✓	
6	เทคโนโลยี	16	30	0.53	53		✓	
7	บริการ	14	30	0.47	47		✓	
เฉลี่ยรวม		20	30	0.65	65		✓	

จากตารางที่ 4 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 20 รายการ คิดเป็นร้อยละ 65 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือกลุ่มทรัพยากร รองลงมาคือกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยดัชนีรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดคือกลุ่มบริการ โดยมีการเปิดเผยดัชนีรายงานความยั่งยืนในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 14 รายการ คิดเป็นร้อยละ 47

ตารางที่ 5 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	AS (รายการ)	MS (รายการ)	ดัชนีการเปิดเผย ข้อมูล (AS/MS)	ร้อยละ (%)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1	ทรัพยากร	24	34	0.71	71			✓
2	เกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร	21	34	0.62	62		✓	
3	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	21	34	0.62	62		✓	
4	สินค้าอุปโภคบริโภค	20	34	0.59	59		✓	
5	เทคโนโลยี	20	34	0.59	59		✓	
6	สินค้าอุตสาหกรรม	19	34	0.56	56		✓	
7	บริการ	14	34	0.41	41		✓	
เฉลี่ยรวม		20	34	0.58	58		✓	

จากตารางที่ 5 แสดงดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสังคม พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสังคมในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 20 รายการ คิดเป็นร้อยละ 58 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสังคมมากที่สุดคือกลุ่มทรัพยากร รองลงมาคือกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่ม

เทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสังคมน้อยที่สุดคือกลุ่มบริการ มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนในระดับปานกลาง (อยู่ในช่วง 0.34 - 0.67) จำนวน 14 รายการ คิดเป็นร้อยละ 41

ตารางที่ 6 สรุปภาพรวมของระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	ด้านมาตรฐานสากล		ด้านเศรษฐกิจ		ด้านสิ่งแวดล้อม		ด้านสังคม		ภาพรวม	
		ดัชนี	ระดับ	ดัชนี	ระดับ	ดัชนี	ระดับ	ดัชนี	ระดับ	ดัชนี	ระดับ
1	ทรัพยากร	0.78	สูง	0.69	สูง	0.93	สูง	0.71	สูง	0.79	สูง
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	0.83	สูง	0.69	สูง	0.60	ปานกลาง	0.59	ปานกลาง	0.71	สูง
3	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.71	สูง	0.62	ปานกลาง	0.70	สูง	0.62	ปานกลาง	0.68	สูง
4	เทคโนโลยี	0.85	สูง	0.69	สูง	0.53	ปานกลาง	0.59	ปานกลาง	0.68	สูง
5	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.69	สูง	0.62	ปานกลาง	0.67	ปานกลาง	0.62	ปานกลาง	0.65	ปานกลาง
6	สินค้าอุตสาหกรรม	0.66	ปานกลาง	0.62	ปานกลาง	0.67	ปานกลาง	0.56	ปานกลาง	0.65	ปานกลาง
7	บริการ	0.73	สูง	0.46	ปานกลาง	0.47	ปานกลาง	0.41	ปานกลาง	0.57	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		0.75	สูง	0.63	ปานกลาง	0.65	ปานกลาง	0.58	ปานกลาง	0.68	สูง

6. การอภิปรายผลการวิจัย

จากตารางที่ 6 สรุปภาพรวมของระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืน พบว่า กลุ่มทรัพยากร เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ส่วนกลุ่มบริการเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนต่ำกว่าทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยา จงรักษ์สัตย์ (2561) ที่พบว่ากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (ประเภทธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์) และกลุ่มทรัพยากร (ประเภทธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค) มีการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ในทางตรงกันข้ามกลุ่มบริการมีระดับการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำสุด อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มบริการ ซึ่งมีการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าอุตสาหกรรมกลุ่มอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังพบว่าการรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากล ถือเป็นด้านที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนสูงที่สุด (0.75) รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม (0.65) ด้านเศรษฐกิจ (0.63) และด้านสังคม (0.58) ตามลำดับ งานวิจัยนี้ สอดคล้องกับรายงานของ KPMG (2019) ที่อธิบายว่าผู้ลงทุนชั้นนำระดับโลกอย่าง BlackRock และ Vanguard นิยมใช้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาวิเคราะห์สุขภาพของบริษัทในระยะยาว เช่น ข้อมูลการใช้พลังงานที่

สะท้อนต้นทุน และความเสี่ยงในการพึ่งพาพลังงานของธุรกิจ ซึ่งมีความแตกต่างจากงานวิจัยในอดีต ตั้งแต่ปี 2558-2563 ที่บริษัทจดทะเบียนฯ มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก แต่มีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับสุดท้าย เช่นงานวิจัยของ สุมินทร เบ้าธรรม และคณะ, 2565; สุมินทร เบ้าธรรม และคณะ, 2564; ปิยะดา เนตรสุวรรณ และคณะ, 2565; วิภา จงรักษ์สัตย์, 2559 เป็นต้น งานวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนฯ กลุ่ม SET หันมาให้ความสำคัญกับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มทรัพยากร ที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด (0.93) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อบริษัทที่มีส่วนได้เสีย และถือเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจเพื่อการลงทุน เพราะบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ถูกต้อง และครบถ้วน จะยิ่งทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กร และดึงดูดให้นักลงทุนเกิดความสนใจ เพราะนักลงทุนเชื่อว่าธุรกิจที่คำนึงถึงหลักการสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุนและสามารถสร้างผลตอบแทนได้สม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการสร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ควรแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ การมีศักยภาพในการแข่งขัน พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน การลดต้นทุน การลดความเสี่ยงและการสร้างโอกาสในการหารายได้ รวมถึงการสร้างผลตอบแทนในระยะยาว เพื่อให้นักลงทุนมีข้อมูลเพียงพอสำหรับการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

7. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET ตามกรอบการรายงานความยั่งยืนสากล GRI Standards แบ่งออกเป็น 4 ด้าน 136 รายการ ได้แก่ ด้านมาตรฐานสากล (59 รายการ) ด้านเศรษฐกิจ (13 รายการ) ด้านสิ่งแวดล้อม (30 รายการ) และด้านสังคม (34 รายการ) พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านมาตรฐานสากลมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ตามลำดับ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมากที่สุดคือ กลุ่มทรัพยากร รองลงมาคือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนกลุ่มบริการ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีดัชนีการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนน้อยที่สุด

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET มีการเปิดเผยไว้ภายใต้หัวข้อหนึ่งในแบบ 56-1 One Report เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนฯ เปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนโดยสามารถเลือกอ้างอิงได้ตามความสมัครใจ เช่น GRI Standards, Integrated Report Framework, Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), Carbon Disclosure Project (CDP) เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแล อาจพิจารณาเกณฑ์การอ้างอิงแบบบังคับใช้ เพื่อประโยชน์ต่อนักลงทุนในการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET ในปี 2564 เท่านั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึง 1) ควรขยายระยะเวลาเพิ่มขึ้น เพื่อให้เห็นทิศทางและแนวโน้มของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) ควรทดสอบความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของบริษัท เช่น อัตราส่วน Tobin's Q อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น และ

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ อย่างไร

9. เอกสารอ้างอิง

- ดวงฤดี อู๋, สุมินทร เป้าธรรม, จิราภา ซาลาธราวัฒน์, ฉัตรทริกา ศรีโคตร, สุมินตรา มหาวัดนานันท์, และสายสวรรค์ สุวรรณรงค์. (2565). ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 12(2); 1-8.
- ทัศนีย์ กล้ามาก, จอมใจ แฉมเพชร, และกฤษิต อินยา. (2561). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์*, 13(2); 63-76.
- ปิยะดา เนตรสุวรรณ, มนทิพย์ ตั้งเอกจิต, และกฤษิต อินยา. (2565). การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 39(1); 1-26.
- วิภา จงรัชส์สัย. (2559). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(5); 128-144.
- วิริยา จงรัชส์สัย. (2561). การเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท 100. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 12(17); 1-22.
- สุมินทร เป้าธรรม, อัยรฎา สัพโส, สุดารัตน์ ไชโยสตร, เสาวณี ภิรมย์จิตร, และสุภัทรา กาญจนบุตร. (2564). ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา: กลุ่มทรัพยากร. *วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 3(1); 78-88.
- สุมินทร เป้าธรรม, วิฑิตวรา แสงสว่าง, ภาวรินทร์ อินธิโคตร, ปวีณนุช บุญเพิ่ม, และน้ำทิพย์ หัตถสาร. (2565). ระดับของการรายงานเพื่อความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา : กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 12(1); 156-165
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน. (2567). การเปิดเผยข้อมูลและรายงานด้านความยั่งยืน. สืบค้น 23 มีนาคม 2567. จาก <https://setsustainability.com//page/disclosure>.
- อรุณี ตันติมังกร และศุภกร เอกชัยไพบูลย์. (2560). กระแสการลงทุนกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน. สืบค้น 15 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.setsustainability.com/libraries/-sustainability-disclosure>.
- Barnard, C. I. (1938). *The Functions of the Executive*. Cambridge: Harvard University Press.
- Bhattacharyya, A. (2014). Factors Associated with the Social and Environmental Reporting of Australian companies. *Australasian Accounting Business and Finance Journal*, 8(1); 25-50.
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. New York: Cambridge University Press.
- Gamerschlag, R., Moller, K. and Verbeeten, F. (2011). Determinants of Voluntary CSR Disclosure: Empirical Evidence from Germany. *Review of Managerial Science*, 5; 233-262.
- KPMG. (2019). *The Impact of Disclosures*. retrieved May 1, 2023, from <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/09/impact-of-esg-disclosures.pdf>.

- Mohd Ghazali, N. A. (2007). Ownership Structure and Corporate Social Responsibility Disclosure: Some Malaysian evidence. **Corporate Governance**, 7(3); 251-266.
- Rouf, Md. A. (2011). The Corporate Social Responsibility Disclosure: A study of Listed Companies in Bangladesh. **Business and Economics Research Journal**, 2(3); 19-32.
- Suchman, M. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. **The Academy of Management Review**, 20(3); 571-610.